

Anti-Pestprotocol Deventer Leerschool

Inhoud

Pesten.....	2
Pesten, Plagen en Ruzie.....	2
Hoe willen wij als school hier mee omgaan?	4
Aan het aanpakken van pesten zijn enkele voorwaarden verbonden	4
Vormen van pesten	4
Pesterijen kunnen onder andere zijn	4
Algemene regels en afspraken	5
De aanpak van het pestprobleem	6
Aanpak van de gepeste	6
Aanpak van de pester	6
Aanpak van de groep (de meeloper, de aanmoediger de buitenstaander, de helper en de omstander)	7
Aanpak van de ouders van het gepeste kind en van het pestende kind steunen.....	7
De algemene verantwoordelijkheid van de school	7
Schorsen en verwijderen.....	7
Als de ingezette hulp niet werkt.....	7
Omgaan met grensoverschrijdend gedrag van ouders	9
Wettelijke Kaders en Verantwoordelijkheden	9
Slotopmerkingen	9

Pesten

Pesten is een probleem dat in alle geledingen van de maatschappij voorkomt. Ook bij ons op school steekt pesten zo nu en dan de kop op. Wij zijn ons daarvan bewust en mede door het in de praktijk brengen van dit protocol, reageren wij adequaat op deze situaties. Daarnaast zijn wij op school actief bezig om pesten te voorkomen. Het anti-pestprotocol hebben wij opgesteld met als doel: "Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode vrij en veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen."

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Leerkrachten, andere (pedagogisch) medewerkers en ouderraad/ oudervereniging en medezeggenschapsraad, onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

Pesten, Plagen en Ruzie

Het is belangrijk dat kinderen het verschil leren begrijpen tussen pesten, plagen en ruzie. Daardoor kunnen zij als ontvanger van gedrag beter beoordelen of gedrag van een ander of een groepje anderen, over hun grens gaat. Ze hebben dan de keuze om:

- Plezier te beleven aan het plaaggedrag
- Grenzen aan te geven bij het pesten
- Ruzie op te lossen en het uit te praten

Andere kinderen kunnen zich als zender van gedrag meer bewust leren van elkaars grenzen en leren herkennen.

Pestslachtoffers ervaren plagen vaak als pesten. Het onderscheid hiertussen maken is moeilijk voor hen. Dat heeft te maken met de sociale informatieverwerking. Zij geven direct een negatieve betekenis aan het gedrag van de ander. En wanneer je langere tijd gepest wordt, kun je steeds minder hebben. De weerbaarheid neemt af. Het wantrouwen neemt toe. Slachtoffers zijn op hun hoede en ervaren vaak meer spanning en stress.

Wanneer zij duidelijk ervaren dat ze gepest worden is het belangrijk dat ze voor zichzelf (leren) opkomen op een juiste manier en informatie aan de ander geven over hun grenzen.

Het KennisCentrum Omgaan met Pesten geeft aan dat als iets als pesten wordt geduid, als de ontvanger ervaart dat het over zijn/haar grens gaat. Niet om de dader dan altijd te betichten van pesten, maar omdat iemand ALTIJD mag melden als iets over de eigen grens gaat.

Het valt op dat kinderen soms pesten ook verwarren met ruzie. Ruzie is iets anders dan pesten. Het is niet op de persoon gericht en wel op een zaak. Het gaat dan bijvoorbeeld om spelregels. Als een ruzie niet wordt opgelost en er een machtsverschil ontstaat tussen de betrokkenen kan dit wel tot pesten leiden.

Plagen	Pesten
Gebeurt af en toe Kortdurend Onbezonnen of spontaan Gebeurt door verschillende personen Gebeurt naar verschillende personen Gebeurt naar verschillende personen Wie wie plaagt ligt niet vast Goedmoedig Beide partijen hebben plezier Gekijkwaardig Onschuldig Meestal één tegen één	Structureel Voortdurend en aanhoudend, herhaaldelijk, systematisch Eénrichtingsverkeer Pester heeft leiding vanuit ongelijkwaardigheid, ongelijke strijd Vanuit machtsverhouding wordt steeds dezelfde persoon gepest De pester wil (negatieve) macht Gaaf ten koste van de gepeste en de sfeer Gebeurt berekenend (wie, hoe, wanneer) Men wil vaak bewust iemand kwetsen Meestal een groep tegenover een geïsoleerd slachtoffer
Gevolgen	Gevolgen
Wordt door de groep als prettig ervaren Wordt door de geplaagde niet of nauwelijks vervelend gevonden Wordt als onderdeel van het spel ervaren Men blijft opgenomen in de groep Je hebt plezier met zijn ALLEN De groep lijdt er niet onder Vroegere relaties worden vlug op orde gebracht Je kunt oefenen met sociale vaardigheden en weerbaarheid: grenzen aangeven en grenzen van de ander verkennen	Slachtofferrol wordt onderdeel van gedrag Indien niet tijdig wordt ingegrepen kunnen de gevolgen (zowel lichamelijk, mentaal als leerprestaties) heel pijnlijk en ingewikkeld zijn De gevolgen kunnen lang meegedragen worden door een slachtoffer Het is niet makkelijk om tot betere relaties te komen; het herstel verloopt moeizaam Isolering en grote eenzaamheid De groep lijdt onder een dreigend onveilig klimaat, iedereen is angstig en alert, men wantrouwt elkaar. Men is daarom weinig open of spontaan, er is geen sprake van (warme) vriendschappen. Meelopers willen bij de sterke(n) horen (pester) Pesters hebben vier keer zoveel kans om in een crimineel circuit te belanden blijkt uit onderzoek.

Hoe willen wij als school hier mee omgaan?

Aan het aanpakken van pesten zijn enkele voorwaarden verbonden

- We zien pesten als een probleem van alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters, de meelopers, aanmoedigers, buitenstaanders en helpers), leerkrachten en de ouders.
- We willen als school de pestproblemen proberen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, willen we het onderwerp pesten met de leerlingen bespreekbaar maken.
- Leerkrachten kennen de signalen van pesten en zijn vaardig in de aanpak ervan.
- Als pesten zich voordoet, is het belangrijk dat leerkrachten dat signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer blijkt dat pesten ondanks preventie toch de kop op steekt, beschikt de school over een directe aanpak: het anti-pestprotocol wordt dan toegepast.
- Elke school heeft een vertrouwenspersoon en een Coördinator Sociale Veiligheid.
- In een ideale situatie vinden het kind en/ of de ouders hun weg naar de groepsleerkracht. Indien gewenst kan de groepsleerkracht de IB-er en/ of de Coördinator Sociale Veiligheid inschakelen bij het begeleiden van het probleem. Wanneer deze route niet genomen kan worden, bijvoorbeeld wanneer ouders zich langere tijd niet gehoord voelen, kunnen zij zich wenden tot de vertrouwenspersoon. Deze helpt ouders en/of kinderen bij het (opnieuw) in gesprek komen met de groepsleerkracht of IB-er, of kan op een ander manier meedenken.

Leerling-zorg is de verantwoordelijkheid van de IB-er. Collega's kunnen zowel de coördinator Sociale Veiligheid als IB-er benaderen wanneer er zorg is betreffende een leerling en pestgedrag. Dit kan ook wanneer het groepsdynamiek van de groep of groepjes in de groep betreft. Wanneer er het vermoeden is dat zorg opgeschaald moet / gaat worden (en er dus meer nodig is) dan pakt de IB-er de casus op. In de praktijk houden IB-er, Coördinator Sociale Veiligheid en directie hierover contact.

Vormen van pesten

Pesterijen kunnen onder andere zijn

1. Lichamelijk pesten:
 - Duwen, slaan, opzij duwen, een tik geven, schoppen
 - Dreigen met geweld, bang maken
 - Met iets naar iemand gooien, iemand zonder reden aanvallen
2. Pesten met spullen:
 - Andere kinderen dwingen om bepaalde dingen (bijv. schoenen, tas of geld) aan hem of haar te geven.
 - Tegenover andere kinderen bepaalde rechten opeisen. Bijv zeggen "Hier spelen wij altijd" of "Dit is ons terrein".
 - De spullen van een ander kind kapot maken of kwijt maken.
3. Pesten met woorden:
 - Iemand beledigen of uitschelden.
 - Iemand belachelijk maken of voor gek zetten.
 - Iemand opzettelijk in verlegenheid brengen.
 - Iemand in zijn/ haar gezicht uitlachen.

- Op sociale media iemand uitschelden.
4. Pesten door buitensluiten of negeren:
 - Gewoon weglopen van iemand die wil spelen.
 - Tegen een kind zeggen dat hij / zij weg moet gaan.
 - Gewoon niet luisteren naar een ander kind, bijvoorbeeld door je handen over je oren te doen.
 - Net doen alsof je een ander kind niet ziet of gewoon niet tegen dat kind willen praten.
 - Nare gebaren maken, bijvoorbeeld de neus dicht houden als iemand langs loopt (alsof degene stinkt).
 - Tegen andere kinderen zeggen dat ze alleen maar mee mogen doen als ze eerst bepaalde dingen doen die ze eigenlijk helemaal niet willen.
 - Dreigen dat een ander kind iets niet meer mag, als hij/zij niet doet wat er gezegd wordt.
 - Als iemand een appje stuurt, gewoon niet reageren.
 - Op sociale media iemand altijd meteen blokkeren.
 5. Pesten als het gepeste kind er niet bij is:
 - Tegen andere kinderen zeggen dat ze met een bepaald iemand niet mogen spelen.
 - Roddelen of lelijke dingen zeggen over andere kinderen (ook digitaal).
 - Tegen andere kinderen op Social Media zeggen dat iedereen een bepaald kind moet blokkeren.
 6. Digitaal pesten:
 - Dreigtweets/ berichtjes sturen.
 - Foto's en filmpjes bewerken.
 - Wachtwoorden en credits stelen en misbruiken.
 - Versturen van (anonieme) scheld-berichten.
 - Versturen van virussen als geintje of opzettelijk.
 - Homepages en mailadressen hacken.
 - *Happy slapping (Happy slapping is een eufemisme voor het verschijnsel dat een willekeurige persoon door een groepje, meestal jongeren, in elkaar wordt geslagen hetgeen op een videocamera, meestal een mobiele telefooncamera, wordt vastgelegd.)*
 - *E-mail bom versturen*
 - *Bezemen (Bezemen is een vorm van cyberpesten waarbij foto's van voornamelijk meisjes doch ook van jongens worden gekopieerd en geplakt in zelfgemaakte filmpjes met grove teksten en achtergrondmuziek. Deze foto's worden voornamelijk gehaald van sociaalnetwerksites zoals Facebook)*
 - *Bangalijst*
 - *Sexting*
 - *Haatprofiel aanmaken*
 - Iemand uit een app groep gooien.

Algemene regels en afspraken

Om duidelijkheid te krijgen over 'wat wordt wel en niet geaccepteerd', is het afspreken en voorleven van gedragsregels met de kinderen essentieel. Op de Deventer Leerschool hebben wij de regels en afspraken vastgelegd in een apart document. Dit document wordt minimaal 1x per schooljaar, maar indien nodig vaker, geëvalueerd, bijgesteld, aangepast aan nieuwe situaties en aangevuld.

Regel 1: Het inschakelen van de leerkracht wordt niet opgevat als klikken maar als het helpen van jezelf of een ander.

Regel 2: Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de mentor aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3: Samenwerken met ieder een eigen verantwoordelijkheid. School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit betekent dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Zaken die op school gebeuren worden door de school opgelost. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De ouders spelen een voor de school belangrijke rol door het geven van informatie en het ondersteunen van de aanpak van school. De school hoort graag van ouders als er problemen spelen of wanneer problemen (nog) niet voldoende zijn opgelost.

De aanpak van het pestprobleem

Aanpak van de gepeste

De gepeste verdient hulp. Hij of zij is in een positie beland waarin de “klappen” vallen. Hoe is dat gekomen en hoe kan de gepeste geholpen worden om uit deze positie te komen? Belangrijk is om te kijken naar de kindkenmerken die pestgedrag versterken of verzwakken.

Waarom wordt dit kind gepest? Welke signalen zijn er geweest, wat is over dit kind bekend? In welke situaties doet zich het pesten voor? Is dat alleen op school of ook bij voetbal etc.? Welke informatie kunnen ouders geven, hoe praat het kind thuis over het pesten? Wat is hetgeen dat het kind het meest raakt? Wat komt er uit de gedragsvragenlijst? Wat betekent deze informatie?

- De eerste stap is dat de leerkracht in gesprek gaat met het gepeste kind en zijn/haar ouders, waarbij bovenstaande vragen aan bod kunnen komen. Doel is informatie inwinnen. Stap twee is deze informatie om te zetten naar gerichte hulp door:
- Welbevindingsgesprekken: gesprekken met een leerkracht waarbij het gepeste kind in een vertrouwelijke setting zijn/haar hart kan luchten. De leerkracht/professional luistert, steunt en spiegelt. Van de gesprekken wordt een verslag gemaakt in ParnasSys.

Mogelijkheden daarnaast kunnen zijn:

- Schrift waarbij het kind en de leerkrachten bijhouden wat er op een dag goed is gegaan en welk cijfer de dag krijgt.
- Overleg IB over kind en mogelijkheden.
- Observatie door leerkracht/IB (welk gedrag roept een reactie op).
- Opstelling sociaal emotioneel handelingsplan met de uitkomst van de gedragsvragenlijst ZIEN.
- Aanmelding voor SOVA training (via Intern Begeleider).

Aanpak van de pester

Ook de pester verdient hulp. Eerst dient uiteraard duidelijk gemaakt te worden in een gesprek dat pestgedrag niet getolereerd wordt en dat de school deze grens scherp zal bewaken. Verder heeft ook dit kind hulp nodig. Hij of zij is waarschijnlijk niet sociaal vaardig genoeg om zichzelf te handhaven in

een groep en kan dat alleen doen ten koste van een ander. De pester en gepeste staan hierin dicht bij elkaar.

Aanpak van de groep (de meeloper, de aanmoediger de buitenstaander, de helper en de omstander)

De aanpak van de laatste, de groep, is veelal het effectiefst. Als de groepsnorm is dat er niet gepest wordt en de groep deze norm actief uitdraagt zal pesten niet (meer) voorkomen. Uiteindelijk wil iedereen bij de groep horen (basisbehoefte van ieder mens). Als de groep de ruimte geeft om dit soort gedrag te gedogen, gaat het pesten niet echt stoppen. De symptomen zullen zich buiten het gezichtsveld van de school/leerkracht/ouders verplaatsen.

Aanpak van de ouders van het gepeste kind en van het pestende kind steunen

Wij vinden het als school belangrijk dat ouders die zich zorgen maken over pesten zich serieus genomen voelen. Daarom is het in gesprek gaan met deze ouders voor ons van groot belang. Ook is het noodzakelijk ouders goed te informeren over pestsituaties die op school hebben plaatsgevonden. In de gesprekken informeren wij en geven wij advies over pesten en de manieren waarop pesten, zowel op school als in de thuissituatie, kan worden aangepakt. Indien gewenst verwijzen wij ouders door naar deskundige ondersteuning.

De algemene verantwoordelijkheid van de school

De school zorgt dat de directie, de coördinatoren, leerkrachten en andere medewerkers voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de school.

De school neemt stelling tegen het pesten.

De school werkt aan een goed beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is.

Schorsen en verwijderen

Als de ingezette hulp niet werkt

Het kan zijn dat een kind, ondanks ingezette hulp, pestgedrag blijft laten zien. Of dat een kind op andere wijze grensoverschrijdend gedrag laat zien richten de andere kinderen of richting medewerkers of ouders van school. Op zulke momenten moeten wij de veiligheid en het welbevinden van de anderen kunnen garanderen. Om die reden hebben wij in dit protocol een stappenplan opgenomen, over hoe hiermee om te gaan.

Grensoverschrijdend gedrag

Onder grensoverschrijdend gedrag verstaan wij:

- Fysiek geweld (duwen, slaan, schoppen, vernielen van eigendommen).
- Verbaal geweld (schelden, bedreigen, discrimineren, pesten).
- Online grensoverschrijdend gedrag (cyberpesten, haatberichten).
- Ongepast gedrag tegenover personeel, ouders of andere kinderen (intimidatie, respectloos gedrag).
- Het structureel niet nakomen van schoolregels of niet opvolgen van door personeel gegeven aanwijzingen.

Stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag

Als school hanteren we de volgende stappen, waar het gaat om grensoverschrijdend gedrag:

Stap 1: Signaleren en Gesprek (Preventief)

- Bij beginnend grensoverschrijdend gedrag voert de leerkracht een waarschuwend gesprek met het kind of de ouder, zie hiervoor ook bovenstaande deel uit het Anti-Pestprotocol.
- De leerkracht registreert het incident in het leerlingvolgsysteem;
- De ouder(s)/verzorger(s) en de intern begeleider worden op de hoogte gebracht als de ernst hiertoe wordt ingeschat (indien het een leerling betreft). Indien er binnen een week sprake is van herhaling, dient dit in ieder geval te gebeuren.

Stap 2: Consequentie/ sancties

Vindt er herhaling plaats binnen een maand na de acties onder stap 1, dan geldt:

De leerkracht bepaalt (indien gewenst samen met de intern begeleider) consequenties voor de leerling. Ouders worden hierover door de leerkracht op de hoogte gebracht/ in meegenomen en ook deze stap registreert de leerkracht in het leerlingvolgsysteem.

Daarbij maken we een keuze uit:

1. Een periode in de pauze binnen blijven met daarbij passend(e) taken/ werk;
2. In afzondering zetten op de gang of in een hiervoor geschikte andere ruimte. Hierbij wordt werk meegegeven. Altijd hierbij wel bekijken: Is er een geschikte (vaste) plek voor, kan ik het kind alleen laten zonder toezicht, enz;
3. Nablijven na de lessen, maximaal een half uur.

Stap 2A:

Afhankelijk van de gemaakte inschatting van de leerkracht samen met de intern begeleider:

- Een zorggesprek met de intern begeleider erbij, waarbij duidelijke afspraken richting verbetering worden gemaakt;

Of:

Stap 2B:

- Er volgt een officiële waarschuwing door de directie;
- De school stelt een gedragscontract op waarin afspraken staan over gewenst gedrag;
- Ouders worden schriftelijk geïnformeerd.

Stap 3: Tijdelijke maatregelen (binnen schoolverband):

Bij aanhoudend ongewenst gedrag kan de school naast eerdere maatregelen ook tijdelijke andere maatregelen opleggen, zoals:

- Time-out (korte verwijdering uit de klas of het verzoek doen aan ouder(s)/ verzorger(s) om hun kind op te laten halen);
- Begeleide terugkeer naar de klas met extra toezicht;
- Extra oudergesprek met de directie en/of IB'er.

Stap 4: Schorsing (Maximaal 5 Dagen)

- Bij ernstig of herhaald grensoverschrijdend gedrag kan de directeur-bestuurder besluiten tot schorsing;
- De school informeert hierover schriftelijk de ouders;
- De school informeert schriftelijk de onderwijsinspectie bij schorsing van meer dan 1 dag;
- Er wordt een herstartgesprek gepland, waarin duidelijke afspraken worden gemaakt.

Stap 5: Verwijdering van de Leerling

Alleen bij zeer ernstige en structurele overtredingen kan de school besluiten tot verwijdering.

- De school moet aantonen dat eerdere maatregelen niet gewerkt hebben;
- Er wordt overleg gevoerd binnen het bestuur en met de leerplichtambtenaar;
- De school zoekt samen met ouders naar een andere school.

Omgaan met grensoverschrijdend gedrag van ouders

Wanneer een ouder grensoverschrijdend gedrag laat zien, gaan wij daar als volgt mee om:

1. Eerste keer grensoverschrijdend gedrag: Eerste waarschuwing → Mondeling gesprek met de directie;
2. Herhaald grensoverschrijdend gedrag → Bij herhaling ontvangt de ouder een officiële brief; Mocht dit onvoldoende effect sorteren, dan kan over worden gegaan tot
- 3A. Beperking van toegang → De school kan een ouder verbieden het schoolplein of gebouw te betreden;
- 3B. Politie/Jeugdzorg inschakelen → Bij bedreiging of fysiek geweld. Indien sprake is van bedreiging of fysiek geweld, kunnen de stappen 1 en 2 worden overgeslagen en kan meteen stap 3A en/ of stap 3B worden genomen.

Wettelijke Kaders en Verantwoordelijkheden

De school heeft een zorgplicht en moet handelen binnen de kaders van de Wet op het primair onderwijs (WPO);

Schorsing en verwijdering moeten zorgvuldig onderbouwd en geregistreerd worden;

Ouders kunnen schriftelijk bezwaar maken tegen schorsing of verwijdering bij het schoolbestuur.

Slotopmerkingen

Dit protocol biedt een heldere lijn van preventieve en corrigerende maatregelen bij (grensoverschrijdend) gedrag op de Deventer Leerschool. Het doel blijft altijd om een veilige en respectvolle leeromgeving te behouden, waarbij schorsing of verwijdering slechts als laatste redmiddel wordt ingezet. Naast dit algemene protocol, wordt zo goed mogelijk gekeken of er in voorkomende gevallen ook kindspecifieke afspraken/ een protocol met de desbetreffende ouders kan worden opgesteld. Hiermee is meer maatwerk per kind in te bouwen. Laten we samenwerken aan een veilige en fijne school voor iedereen!